

Зелінська Лілія
студентка групи ПФМ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Науковий керівник: Зарічна Надія
кандидат економічних наук
доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Liliya Zelins'ka
Student of the group PFM-51
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine
Scientific supervisor: Nadiia Zarichna
PhD (Economics)
Associate Professor of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

СПЕЦИФІКА РЕАЛІЗАЦІЇ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

SPECIFICATIONS OF THE IMPLEMENTATION OF CORPORATE MANAGEMENT ENTERPRISE IN MODERN CONDITIONS

Корпоративне управління відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності та ефективності підприємства, особливо в умовах невизначеності, спричиненої війною та економічними викликами. У складних умовах сучасного середовища управлінські рішення стають критично важливими для підтримки довіри інвесторів, захисту активів, збереження кадрів і адаптації до нових ризиків. Завдяки чітким механізмам контролю, прозорості та відповідальності, корпоративне управління сприяє підвищенню стійкості підприємства, допомагає адаптувати стратегію до змін, мінімізувати ризики та зберегти конкурентоспроможність. Зазначений аспект особливо є актуальним для українських компаній, які прагнуть не тільки вижити, але й продовжувати працювати та розвиватися, незважаючи на виклики війни.

Сучасне корпоративне управління – це система відносин, процесів і механізмів, які забезпечують баланс інтересів між різними учасниками бізнесу, такими як акціонери, керівництво, співробітники та інші зацікавлені сторони. Воно визначає правила і процедури прийняття рішень, що стосуються управління компанією, розподілу прав і обов'язків, а також механізми контролю за діяльністю підприємства. Головною метою корпоративного управління є забезпечення стійкого розвитку підприємства, захист інтересів інвесторів і сприяння ефективності та прозорості його роботи.

Особливості корпоративного управління підприємством визначаються об'єктом управління – корпорацією, що відповідно характеризується особливостями [1, с.271]: – корпоративною формою правління (рада директорів, виконавчі органи управління, колегіальні органи управління – загальні збори акціонерів); – підприємницькою діяльністю, заснованою на специфічній особливості формування статутного капіталу – власності багатьох осіб; – особливостями залучення інвестицій через придбання акцій, які визначають частку власника у статутному капіталі; – відокремленням власності від процесу управління; – залежністю участі в контролі за діяльністю корпорації від частки в акціонерному капіталі; – обмеженою відповідальністю власників.

В науковій літературі також виділяють різноманітні моделі корпоративного управління, які представлено у таблиці 1.

Основні моделі корпоративного управління на підприємстві

Модель корпоративного управління	Загальна характеристика моделі
Англо-американська	Орієнтована на максимізацію вартості для акціонерів. Відзначається високим рівнем захисту прав акціонерів та прозорістю у прийнятті рішень. Ключову роль у нагляді за діяльністю менеджменту відіграє рада директорів.
Німецька	Включає дворівневу структуру управління: наглядову раду та правління. Характеризується більшою участю працівників у прийнятті рішень і взаємодією між зацікавленими сторонами, включаючи працівників та акціонерів.
Японська (азіатська)	Орієнтована на довгострокові відносини між підприємством і його зацікавленими сторонами. Характеризується значним впливом банків і груп акціонерів, а також великою роллю довгострокової зайнятості та збереження кадрів.
Сімейна	Управління переважно зосереджено в руках членів родини. Характеризується тісними зв'язками та спадковістю в управлінні. Основна увага приділяється стабільності та передачі бізнесу наступним поколінням.

Джерело: складено автором на основі [2, С. 70]

Проте, для побудови сучасної системи корпоративного управління потрібно реалізувати наступні заходи:

- посилення прозорості та звітності – створення чітких процедур звітності, що забезпечують інформування акціонерів та інших зацікавлених сторін про фінансові результати та стратегічні рішення компанії, що підвищує рівень довіри та підтримує репутацію підприємства.

- забезпечення гнучкості в управлінні ризиками – розробка адаптивних механізмів для швидкого реагування на економічні та ринкові виклики, що дозволяє компанії зменшувати ризики та стабілізувати діяльність у складних умовах.

- впровадження соціальної відповідальності в корпоративну культуру – інтеграція принципів сталого розвитку, екологічної відповідальності та соціальної етики в управлінські процеси, що підвищує довіру суспільства та покращує імідж компанії;

- адаптація до технологічних змін – інвестування в нові технології та модернізацію процесів управління, що включає автоматизацію, цифрову трансформацію та підвищення кібербезпеки, що забезпечує конкурентоспроможність компанії на сучасному ринку;

- розвиток та підтримка людського капіталу – створення сприятливих умов для залучення та утримання талановитих працівників, включаючи можливості професійного розвитку, підвищення кваліфікації та покращення умов праці, що сприяє створенню позитивної корпоративної культури та підвищує ефективність команди.

Таким чином, застосування запропонованих заходів дозволяє підприємствам адаптуватися до викликів сучасного середовища, створюючи стійкі, гнучкі та відповідальні системи корпоративного управління, які здатні підтримувати стабільний розвиток навіть у нестабільні часи. Такі системи управління допомагають компаніям швидко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури та економічної ситуації, забезпечуючи гнучкість у прийнятті стратегічних рішень. Стійке корпоративне управління також дозволяє створювати довгострокові переваги, посилюючи позиції підприємства як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках.

Перелік використаних джерел:

1. Боковець В.В. Особливості корпоративного управління на підприємствах. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2019. Вип. 2(22). С. 268-279.

2. Атаманчук З.А., Макогін З.Я. Моделі корпоративного управління: світовий досвід та проблеми формування в Україні в умовах сучасних викликів та загроз. Економіка і організація управління. 2022. № 2 (46). С. 67-75.